

EUROPAPARLAMENTET

2009 - 2014

Utskottet för sysselsättning och sociala frågor

2011/2052(INI)

8.6.2011

FÖRSLAG TILL BETÄNKANDE

om den europeiska plattformen mot fattigdom och social utestängning
(2011/2052(INI))

Utskottet för sysselsättning och sociala frågor

Föredragande: Frédéric Daerden

PR_INI

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING	9

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om den europeiska plattformen mot fattigdom och social utestängning (2011/2052(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av Fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel 3.3, och Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 9, 148, 160 och 168,
- med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artiklarna 1, 16, 21, 23, 24, 25, 30, 31 och 34¹,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets beslut nr 1098/2008/EG av den 22 oktober 2008 om Europeiska året för bekämpning av fattigdom och social utestängning (2010)²,
- med beaktande av slutsatserna från rådet (sysselsättning och socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) av den 8 juni 2010 om ”rättvisa och hälsa inom alla politikområden: solidaritet i hälsa”³,
- med beaktande av slutsatserna från rådet (sysselsättning och socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) av den 7 mars 2011⁴,
- med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd av den 15 februari 2011 om den europeiska plattformen mot fattigdom och social utestängning: flaggskeppsinitiativ inom Europa 2020-strategin⁵,
- med beaktande av rapporten från kommittén för socialt skydd av den 10 februari 2011, ”Bedömning av de sociala aspekterna av Europa 2020-strategin: 2011 års rapport från kommittén för socialt skydd”⁶,
- med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd ”Solidaritet i hälsa: Att minska ojämlikhet i hälsa i EU”⁷,

¹ EUT C 303, 14.12.2007, s. 1.

² EUT L 298, 7.11.2008, s. 20.

³ Europeiska unionens råd, pressmeddelande 10560/10 (press 156), 3019:e mötet i rådet (sysselsättning och socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor), Luxemburg, 7 och 8 juni 2010.

⁴ Europeiska unionens råd, pressmeddelande 7360/11 (press 52), 3073:e mötet i rådet (sysselsättning och socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor), Bryssel, 7 mars 2011.

⁵ Yttrande från kommittén för socialt skydd till rådet, Europeiska unionens råd, 6491/11, SOC 124, av den 15 februari 2011.

⁶ Rapport från kommittén för socialt skydd till rådet, Europeiska unionens råd, 6624/11 ADD 1 SOC 135 ECOFIN 76 SAN 30, av den 18 februari 2011.

⁷ Yttrande från kommittén för socialt skydd till rådet, Europeiska unionens råd, 9960/10, SOC 357 SAN 122, av den 20 maj 2010.

- med beaktande av Regionkommitténs yttrande om den europeiska plattformen mot fattigdom och social utestängning¹,
- med beaktande av kommissionens rekommendation av den 3 oktober 2008 om aktiv inkludering av människor som är utestängda från arbetsmarknaden²,
- med beaktande av kommissionens meddelande ”Solidaritet i hälsa: att minska ojämlikhet i hälsa i EU” (KOM(2009)0567),
- med beaktande av kommissionens meddelande ”Strategi för Europeiska unionens konkreta tillämpning av stadgan om de grundläggande rättigheterna” (KOM(2010)0573),
- med beaktande av kommissionens meddelande ”Europa 2020: en strategi för smart och hållbar tillväxt för alla” (KOM(2010)2020),
- med beaktande av sin resolution av den 4 oktober 2001 om FN:s internationella dag för utrotande av fattigdom³,
- med beaktande av sin resolution av den 9 oktober 2008 om främjande av social integration och bekämpning av fattigdom, inbegripet barnfattigdom, inom EU⁴,
- med beaktande av sin resolution av den 6 maj 2009 om aktiv inkludering av människor som är utestängda från arbetsmarknaden⁵,
- med beaktande av sin resolution av den 16 juni 2010 om EU 2020⁶,
- med beaktande av sin resolution av den 20 maj 2010 om sammanhållningspolitikens bidrag till att uppnå Lissabon- och EU 2020-målen⁷,
- med beaktande av sin lagstiftningsresolution av den 8 september 2010 om förslaget till rådets beslut om riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik – Del II av de integrerade riktlinjerna för Europa 2020⁸,
- med beaktande av sin resolution av den 20 oktober 2010 om den finansiella, ekonomiska och sociala krisen: rekommendationer om åtgärder och initiativ⁹,
- med beaktande av sin resolution av den 20 oktober 2010 om vikten av ett system med minimiinkomst för att bekämpa fattigdom och främja ett samhälle som är öppet för alla i Europa¹⁰,

¹ CdR 402/2010, <http://toad.cor.europa.eu/corwipdetail.aspx?folderpath=ECOS-V/012&id=20923>.

² EUT L 307, 18.11.2008, s. 11.

³ EUT C 87 E, 11.4.2002, s. 253.

⁴ EUT C 9 E, 15.1.2010, s. 11.

⁵ EUT C 212 E, 5.8.2010, s. 23.

⁶ Antagna texter, P7_TA(2010)0223.

⁷ Antagna texter, P7_TA(2010)0191.

⁸ Antagna texter, P7_TA(2010)0309.

⁹ Antagna texter, P7_TA(2010)0376.

¹⁰ Antagna texter, P7_TA(2010)0375.

- med beaktande av sin resolution av den 16 februari 2011 ”Med sikte på tillräckliga, långsiktigt bärkraftiga och trygga pensionssystem i EU”¹,
- med beaktande av sin resolution av den 8 mars 2011 om fattigdom bland kvinnor i Europeiska unionen²,
- med beaktande av sin resolution av den 7 september 2010 om kvinnornas roll i ett åldrande samhälle³,
- med beaktande av sin förklaring av den 16 december 2010 om en EU-strategi mot hemlöshet⁴,
- med beaktande av meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén ”Den europeiska plattformen mot fattigdom och social utestängning: en europeisk ram för social och territoriell sammanhållning” (KOM(2010)0758),
- med beaktande av artikel 48 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för sysselsättning och sociala frågor och yttrandena från budgetutskottet, utskottet för kultur och utbildning och utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män (A7-.../2011), och av följande skäl:
 - A. Det är de mest utsatta befolkningsgrupperna som drabbats hårdast av krisen och de kärva tiderna.
 - B. Trots unionens löften ökade fattigdomen och den sociala utestängningen mellan 2000 och 2008. Om man inte bekämpar klyftorna och diskrimineringen kan dessa fenomen inte minska, och det blir också omöjligt att förverkliga en tillväxt för alla.
 - C. Europa 2020-strategin har som mål att minska antalet människor i riskzonen för fattigdom med 20 miljoner personer, utifrån tre indikatorer (andelen personer som befinner sig i riskzonen för fattigdom efter sociala transfereringar, index över materiell fattigdom och andelen boende i hushåll med mycket låg arbetsintensitet).
 - D. Fattigdomen skadar tillväxten, ökar det offentliga budgetunderskottet och hämmar den europeiska konkurrenskraften.
 - E. Fattigdom är ett mångfasetterat problem som kräver helhetslösningar som tar hänsyn till livets olika faser och människors skiftande behov och som grundas på garanterad tillgång till rättigheter, resurser och tjänster.
 - F. Enbart sysselsättning kan inte hjälpa människor ur fattigdom och fenomenet med fattiga arbetande har lyfts fram alltmer under de senaste åren.

¹ Antagna texter, P7_TA(2011)0058.

² Antagna texter, P7_TA(2011)0086.

³ Antagna texter, P7_TA(2010)0306.

⁴ Antagna texter, P7_TA(2010)0499.

- G. Fattigdomströskeln på 60 procent av den nationella medianinkomsten är en användbar och nödvändig indikator, men ”varukorgen med grundläggande varor och tjänster” visar lika tydligt vilken offentlig politik som behövs.
- H. Det sociala skyddet, inbegripet systemen för minimiinkomst, spelar en avgörande roll som ekonomisk stabilisator då det begränsar konsekvenserna av kriser och åstadkommer inkomstfördelning under hela livet, motverkar sociala risker och förebygger fattigdom.
- I. Människors hälsa och livslängd är kopplade till den sociala miljön och till barnfattigdom, och hälsoklyftorna mellan fattiga och rika är fortfarande stora och fortsätter att öka på vissa områden.
- J. Äldre människor, i synnerhet kvinnor, löper större fattigdomsrisk än befolkningen i allmänhet på grund av det inkomstbortfall som pensioneringen medför samt av andra orsaker, till exempel att de befinner sig i en fysisk beroendeställning. Upplösningen av de sociala banden mellan generationerna utgör ett stort problem i våra samhällen.
- K. Kvinnor är av olika orsaker mer sårbara för fattigdom, bland annat på grund av de bestående löneklyftorna mellan könen och de följaktiga pensionsklyftorna samt diskrimineringen i arbetslivet.
- L. Hela 20 procent av alla barn befinner sig i riskzonen för fattigdom, jämfört med 17 procent bland Europas befolkning i allmänhet.
- M. Ungdomsarbetslösheten, som redan tidigare var högre än arbetslösheten bland andra åldersgrupper, har exploderat i EU i och med krisen.
- N. Invandrare har drabbats hårt av den ekonomiska krisen.
- O. Andelen fattiga bland personer med funktionsnedsättningar är 70 procent högre än genomsnittet.
- P. En stor del av Europas romer lever i socialt utanförskap och under bedrövliga socioekonomiska förhållanden.

Metoder för plattformen

1. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att engagera det civila samhället på nationell och europeisk nivå och att institutionalisera möten med människor som lever i fattigdom i samband med det årliga fattigdomskonventet.
2. Europaparlamentet efterfrågar en kritisk och regelbunden övervakning av medlemsstaternas framsteg när det gäller att uppnå målet för fattigdomsminskning och förverkliga detta mål genom delmål.
3. Europaparlamentet begär att kommissionens rättsliga ansvar tydligt ska träda in i händelse att den övergripande sociala klausulen inte tillämpas och att kommissionen preciserar plattformens roll när det gäller utvärderingen av denna tillämpning.

4. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fastställa vilka budgetposter som berörs av plattformen.
5. Europaparlamentet begär att den öppna samordningsmetoden förstärks och tillämpas korrekt på fattigdomsområdet, särskilt genom gemensamt utvärderade nationella strategier för delaktighet i samhället.
6. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fastställa gemensamma och allmänt tillgängliga principer för definitionen av ”varukorgen med grundläggande varor och tjänster”.

Möjliga lösningar

7. Europaparlamentet efterfrågar en tidsplan för förverkligandet av kommissionens rekommendation från 2008 om strategin för aktiv inkludering.
8. Europaparlamentet stöder skapandet av arbetstillfällen av hög kvalitet genom fortbildning och åtgärder för individuellt stöd till arbetsökande, särskilt för missgynnade grupper.
9. Europaparlamentet efterfrågar lika rättigheter och socialt skydd för alla arbetstagare i varje medlemsstat.
10. Europaparlamentet rekommenderar att medlemsstaterna fördjupar sina insatser för att integrera personer med funktionshinder i näringslivet och den offentliga sektorn i syfte att öka integrationen.
11. Europaparlamentet konstaterar att man måste utvärdera effekterna av EU-medel på målet om fattigdomsminskning, även när de inte primärt är avsedda för detta. Parlamentet anser att projekt som kombinerar objektiva och strategiska sysselsättningsmål med aktiv integration måste prioriteras.
12. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att lägga fram nationella reformprogram i enlighet med plattformens mål och uppmanar kommissionen att inte begränsa deras kapacitet till investeringar och sociala utgifter inom ramen för den ekonomiska förvaltningen, då fattigdomsminskningen kräver en smart och hållbar tillväxt för alla i enlighet med Europa 2020-strategin.
13. Europaparlamentet begär att kommissionen utarbetar ett övergripande direktiv mot diskriminering med målet att undanröja all diskriminering.
14. Europaparlamentet ser positivt på kommissionens vilja att klargöra rättsläget för företag i den sociala ekonomin, så att dessa i lugn och ro kan bidra till fattigdomsminskningen.
15. Europaparlamentet rekommenderar en förebyggande bostadspolitik för att garantera alla tillgång till en anständig bostad till en rimlig kostnad och en förutseende energipolitik som bygger på ökad användning av förnybara energikällor och större energieffektivitet.
16. Europaparlamentet begär att romerna görs delaktiga i all EU-politik eller nationell politik som berör deras delaktighet i samhället.

17. Europaparlamentet begär att bekämpningen av barnfattigdomen inriktas på förebyggande åtgärder med garanterad tillgång till barnomsorg genom att denna utformas med lämplig geografisk täckning.
18. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utarbeta ett ramdirektiv om minimiinkomst som gör det möjligt att förebygga fattigdom och lägga grunden till ett värdigt liv och ett framgångsrikt arbets- eller utbildningssökande, med respekt för varje medlemsstats olika metoder, kollektivavtal eller lagstiftning.
19. Europaparlamentet anser att system för äldreomsorg bör utvecklas i samtliga medlemsstater för att förhindra att äldre drabbas av social utestängning eller fattigdom.
20. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen och medlemsstaternas regeringar och parlament.

MOTIVERING

I Europeiska unionen, en av världens rikaste regioner, befinner sig fler än 80 miljoner människor i riskzonen för fattigdom, varav 20 miljoner är barn och 8 procent förvärvsarbetar.

Denna situation är inte förenlig med de europeiska värden om rättvisa och solidaritet som fördragen stadgar om.

Fattigdomen och den sociala utestängningen har dock ökat under de senaste åren, trots unionens löften om minskningar.

Krisen 2008 och följderna av denna har förvärrat problemet ytterligare och gjort att de mest utsatta befolkningsgrupperna hamnat i en svår situation.

Det är främst de nationella myndigheternas ansvar att bekämpa fattigdom och social utestängning, men unionen kan ändå spela en viktig roll i detta sammanhang när det gäller medvetandegörande, samordning och finansiering.

För att man ska kunna säkerställa en hållbar tillväxt för alla är det oerhört viktigt att sätta de mest utsatta befolkningsgrupperna i centrum för EU-projektet, eftersom fattigdomsminskningen utgör en motor för denna framtida tillväxt.

Europaparlamentet och rådet utropade 2010 till Europeiska året för bekämpning av fattigdom och social utestängning för att bekräfta och stärka det politiska engagemang som EU inlett genom Lissabonstrategin med målet att ”på ett avgörande sätt försöka utrota fattigdomen”.

Under 2010 antog Europaparlamentet bland annat ett betänkande om minimiinkomstens roll i fattigdomsbekämpningen och främjandet av ett samhälle för alla i Europa.

Kommissionen å sin sida offentliggjorde den 16 december 2010 ett meddelande med titeln ”Den europeiska plattformen mot fattigdom och social utestängning: en europeisk ram för social och territoriell sammanhållning”.

Det rör sig om ett av sju flaggskeppsinitiativ inom Europa 2020-strategin. Denna plattform ska erbjuda medlemsstaterna en ”arbetsram” med ett mångfasetterat tillvägagångssätt för att uppnå de mål som anges i Europa 2020-strategin, det vill säga en minskning med 20 miljoner människor som lever i fattigdom fram till 2020.

Plattformen ingår i en strategi för smart och hållbar tillväxt för alla och syftar till att främja framför allt innovation och sociala experiment, en minskning av fattigdomen i dess olika former under hela livet, ett optimalt utnyttjande av EU-medel och ett mer effektivt socialt skydd.

Medlemsstaterna ska under de närmaste månaderna lägga fram sina nationella reformprogram för kommissionen och där ange hur de avser att bekämpa den sociala utestängningen och fattigdomen. De ska redogöra för sina initiativ i nationella rapporter om Europa 2020-strategin.

Fattigdomen har flera grunder och måste därför bekämpas genom en helhetsstrategi som inbegriper de olika offentliga förvaltningsnivåerna, från EU-nivå till lokal nivå, med medverkan av aktörerna på fältet.

Det är denna tanke som ligger till grund för detta betänkande, som fått stor input från de berörda parterna, särskilt i fråga om de förslag som det innehåller som ett bidrag till utrotandet av fattigdomen och den sociala utestängningen.